

بازگشت

بازگشت به اعتیاد
از منظر روان‌شناختی و اجتماعی

امیر علی صفری زاده

انتشارات
گنج‌علم

انتشارات گنج علم

بازگشت به اعتیاد از منظر روان شناختی و اجتماعی

نویسندگان: امیرعلی صفری زاده

ویراستار: سعید طاووسی

صفحه آرا: سمیرا کایدی

طراح جلد: دلارام پری پیکر

ناشر: گنج علم

چاپ اول: زمستان ۹۸

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شاب: ۹۷۸-۶۳۲-۶۹۶۵-۳۰۰۰

بها: ۳۸۰۰۰ تومان

نشانی: شیراز، چهارراه ۱۵ خرداد، ابتدای خیابان خردادشهر،

کوچه ۱، پلاک ۱

تلفن: ۰۷۱۳۲۳۰۴۰۱۷

آدرس سایت: www.gpub.ir

ایمیل: Ganjelpub@gmail.com

«کلیه ی حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است.»

سرشناسه	صفری: داده صفری ۱۳۶۹
عنوان و نام پدیدآور	بازگشت به اعتیاد از منظر روان‌شناختی و اجتماعی/امیرعلی صفری‌زاده.
مشخصات نشر	شیراز: گنج علم، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۲۳ ص.
شابک	978-622-696520-0 ریال ۳۸۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	فیا
موضوع	اعتیاد -- سبب‌شناسی
موضوع	Drug addiction -- Etiology
موضوع	اعتیاد -- عود -- پیشگیری
موضوع	Prevention -- RelapseDrug addiction
موضوع	اعتیاد -- جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	Drug addiction -- Psychological aspects
موضوع	اعتیاد -- جنبه‌های اجتماعی
موضوع	Drug addiction -- Social aspects
رده بندی کنگره	HV۵۸۰۱:
رده بندی دیویی	۳۶۲/۳۹:
شماره کتابشناسی ملی	۶۱۲۳۲۳۲:

فهرست مطالب

سخن نویسنده ۵

فصل اول

۹	پدید اعتیاد.....
۹	مقدمه.....
۱۳	تعریف اعتیاد.....
۱۴	تعریف DSM-5 : اعتیاد.....
۱۵	تاریخچه مواد مخدر در جهان.....
۱۶	سابقه مواد مخدر و اعتیاد در ایران.....
۱۸	انواع مواد مخدر.....
۲۱	علائم ترک مواد افیونی.....
۲۲	علل و عوامل مؤثر بر اعتیاد.....
۲۹	جنسیت و اعتیاد به مواد.....
۳۰	تفاوت جنسیت در نورویولوژی اعتیاد به مواد مخدر.....
۳۱	بازگشت به اعتیاد پس از ترک آن.....
۳۲	نظریه‌های جامعه‌شناختی.....

فصل دوم

۵۳	آشنایی با برخی مباحث روان‌شناختی.....
۵۳	خودکارآمدی.....

۵۵	عوامل مؤثر در رشد خودکارآمد پنداری
۵۹	نظریه شناخت اجتماعی
۶۱	ظهور و تکامل نظریه خودکارآمدی
۶۳	منابع خودکارآمدی
۶۶	فرآیند شناخت
۷۱	هرس اخلاقی
۷۵	تعریف هوش اخلاقی
۷۶	اصول هوش اخلاقی
۷۷	فواید هوش اخلاقی
۷۸	تاب‌آوری
۸۰	منشأ تاب‌آوری
۸۳	ویژگی افراد تاب‌آور
۸۸	عناصر تاب‌آوری
۹۰	سطوح تاب‌آوری
۹۲	مدل‌های تاب‌آوری
۹۴	رویکردهای نظری تاب‌آوری

فصل سوم

۹۹	نگاهی علمی به رابطه بین پدیده‌های روان‌شناختی و اعتیاد
۱۰۰	خودکارآمدی و اعتیاد
۱۰۲	تاب‌آوری و اعتیاد
۱۰۵	هوش اخلاقی و اعتیاد

اعتیاد به مواد مخدر^۱ یکی از پدیده‌های آسیب‌زا و شایع در نظام خانواده است و یک اصطلاح عامیانه و غیر علمی به معنای وابستگی بی‌مارگونه به مصرف یک یا چند نوع ماده مخدر است که سبب بروز رفتارهای جستجوی مواد شده و در صورت عدم مصرف مواد مورد نظر، علامت‌ها و میست در رفتار معتاد بروز می‌کند. اعتیاد به مواد مخدر نوع پدیدۀ خطرناکی از اعتیاد محسوب می‌شود. بافت «بلای اجتماعی» بیماری اجتماعی است که به قول جامعه‌شناسان یک خانواده در اعتیاد اعضا می‌تواند نقش به‌سزایی داشته باشد. تداوم مصرف مواد در طی زمان و تأثیرات بی‌طالانی مدت مصرف آن بر عملکرد مغز، منجر به دامنه وسیعی از بدکردی‌های رفتاری، روان‌شناختی، اجتماعی و فیزیولوژیکی شده که مانع از انجام رفتار و عملکرد طبیعی معتادان در خانواده، محیط کاری و در سطح وسیع تر، جامعه می‌شود. یکی از مهم‌ترین عواملی که می‌تواند در درمان اعتیاد به مواد مؤثر باشد، خودکارآمدی^۲ است. اصطلاح خودکارآمدی مبتنی بر نظریه شناختی اجتماعی بندورا است. خودکارآمدی در واقع اعتقاد راسخ فرد نسبت به توانایی‌های خود می‌باشد که باعث تحریک انگیزش و منابع شناختی فرد در رشته اعمالی که برای انجام موفقیت‌آمیز یک کار خاص

۱- drug addiction

۲- self-efficacy

لازم است، می‌شود. از طرفی خودکارآمدی پایین، کمبود قدرت‌های تطابقی در فرد برای مقابله با حوادث روزانه زندگی می‌تواند مقدمه ایجاد اعتیاد یا از نتایج آن باشد.

زمانی که یکی از اعضای خانواده به سوء مصرف مواد مبتلا شود، خانواده در شرایط بسیار بحرانی قرار می‌گیرد و در صورتی که مداخله زری در این شرایط صورت نگیرد، خطر جدایی و از هم پاشیدگی خانواده را تهدید می‌کند. امروزه خانواده اساسی‌ترین نهاد اجتماعی به شمار می‌رود که می‌تواند در شکل‌گیری خودکارآمدی از پرهیز مواد در اعضای آن خانواده جلوگیری باشد. نظریه پردازان در زمینه‌ی این نهاد بنیادین چارچوب‌های نظری گوناگونی ارائه نموده‌اند. یکی از مدل‌های نظری در گونه‌شناسی خانواده، مدل فرایند و محتوای خانواده می‌باشد. مطابق این مدل می‌توان خانواده‌ها را بر اساس دو مؤلفه فرایندهای خانواده و محتوای خانواده، به چهار گونه خانواده دسته‌بندی نمود. گونه‌های مختلف خانواده در این مدل عبارتند از: خانواده سالم (کارآمد)، خانواده غیرسالم (ناکارآمد) و دو نوع خانواده مشکل‌دار (مشکل‌دار فرایند و مشکل‌دار محتوایی).

از بین عوامل روان‌شناختی مرتبط با مصرف مواد، می‌توان به سازوکارهای شناختی و فراشناختی که رفتار افراد را تحت تأثیر قرار می‌دهند اشاره کرد. بر اساس دیدگاه‌های شناختی، رفتارهای اعتیادی تحت تأثیر باورها و نگرش‌های افراد قرار دارد؛ اما نظریه‌های شناختی جدید بر نقش فراشناخت نیز در سبب‌شناسی و تداوم اختلالات روانی

از جمله اعتیاد تاکید دارند.

www.ketab.ir